

At peningasovnar fluttu nógv virkseimi av landinum frá Elektron er ein av orsökunum til uppskotið hjá Framsókn

Allar týdningarmiklar upplýsingar goymast hjá veitarum í Føroyum

Framsókn hevur uppskot um at broyta tilbúgvingarlógina, so allar týdningarmiklar upplýsingar verða goymdar í Føroyum – ikki uttanlands

Nú skulu føroyingar sjálvir tryggja og varðveita allar upplýsingar, sum eru avgerandi fyri, at samfelagið virkar – eisini um samfelagið verður rakt av vanlukkum.

Framsókn hevur lagt uppskot fram um at gera broytingar í lógini um tilbúgving, so týdningarmiklar upplýsingar fyri samfelagið skulu goymast í Føroyum í staðin fyri uttanlands.

Uppskotið hevur millum annað til endamáls at fáa tær upplýsingar heim aftur til Føroyar, sum fóru av landinum, tá ið peningastovnarnir fyri nøkrum árum síðani lótu stórar uppgávur frá Elektron til donsku fyrirkomulag SDC.

Meðan bæði fyrispurningar og uppskot til samtyktar hava verið um hesi viðurskifti, so er hetta uppskot meira víttfevnandi og ger vart við, hvussu avgerandi tað er fyri, at Føroyar fáa virkað sum samfelag, at upplýsingar av serligum týdningi verða goymdar í Føroyum.

Grein 1 í lógin eigur at fáa hesa orðing:

“Til tess at tryggja samfelagsins virkisfæri í sambandi

við skaðahendingar, vanlukkur, skipað brotsverk, yvirgang, krígsstøður o.l., ella tá hóttandi vandi er fyri hesum, verður skipað tilbúgving, ið hevur til endamáls

1) at fyrirbyggja, avmarka og bøta um skaða á fólk, djór, umhvørvi, virði og ognir, og 2) at tryggja samfelagstýdningarmiklar upplýsingar, ið eru av serligum týdningi fyri virkisfæri samfelagsins.”

Framsókn mælir altso til broytingar í lógini um tilbúgving frá 2012. Millum annað verður víst til, hvat hevði hent, um allar upplýsingar hjá Føroya Tele fóru fyri skeyti, um Heilsuverkið hevði mist allar journalir ella um allar upplýsingar hjá peningastovnunum fóru fyri skeyti. Tá er ivasamt um samfelagið hevði hórað undan.

Ein stórir partur av trygdini fyri, at reglurnar í sambandi við samfelagsliga týdningarmiklar upplýsingar eru í samsvari við tørvin hjá føroyska samfelagnum, er møguleikin hjá myndugleikunum at lóggeva um tær. Tað er eyðsæð, at tað er munandi truplari at lóggeva um persónsupplýsingar, sum

verða goymdar og viðgjørðar hjá útlenskum veitarum.

– Um samfelagsliga týdningarmiklar upplýsingar, ið eru avgerandi fyri persónar, búsitandi í Føroyum, verða goymdar og viðgjørðar uttanfyri Føroyar, missa føroyingar førleikarnar at goyma og viðgera slíkar upplýsingar undir tryggum umstøðum. Vit verða snøgt sagt verri tilbúgvín, tá ið skipanir verða hóttar. Slíkt arbeiði gerst ikki lættari sum frá líður, heldur truplari, tí førleikagjógvin millum Føroyar og umheimin á hesum

øki verður tá at vaksa alt meira, skrivur Framsókn í viðmerkingunum.

– Lagt verður afturat, at verður hetta tikið heimaftur, so fer tað sjálvandi at stuðla undir føroysk hávitanararbeiðspláss.

– Men fyrst og fremst hava vit gjørt og lagt hetta uppskotið fram fyri at tryggja, at vit sjálvi her í Føroyum hava tamarhald á øllum vitalum upplýsingum, sum samfelagið noyðist at hava atgongd til, fyri at tað virkar, sigur Poul Michelsen, Framsókn.

Tíðindi úr
tinginum

við Árna Gregersen

Børnini eins góðan rætt til samveru við pápan

Bill Justinussen, Miðflokkurin, vil hava partamann sín, landsstýrismannin Karsten Hansen, at svara, hvønn rætt børn hjá fráskildum hava at vera saman við báðum foreldrunum

Bill Justinussen, Miðflokkurin, hevur tikið spurningin upp, hví tað er munur á rættindunum hjá foreldrum til børn eftir eina skilsmissu – ella um tað er soleiðis.

Í grundgevingunum fyri spurninginum til landsstýrismannin sigur løgtingsmaðurin, at nøkur børn í Føroyum og nøkur føroysk børn, sum eru búsitandi uttanlands, eru í teirri vanlukkuligu støðu, at teirra rættindi til samveru við mammuna og pápan eru ikki eins.

– Í flestum førum er talan um pápar, sum aftaná hjúnaskilnað eru drignir ígjøgnum rættarskipanina við tí úrsliti, at børnini ikki longur ella í sera avmarkaðan mun, sleppa at vera saman við pápa sínum, sigur Bill Justinussen.

Bill Justinussen sigur eisini í viðmerkingunum, at børnini ofta eru offur fyri tí beiskleika, sum uppstendur í sambandi við og eftir hjúnarskilnað.

– Fleiri dømi eru um stóður, har mamman eftir hjúnaskilnað fær nærur fullan ræðisrætt yvir rættindunum hjá børnunum. Pápin verður settur til viks og børnini verða sett til viks. Samveran millum børn og pápa verður stýrd av mammuni. Fyri mong børn og pápar gerst talan um djúpa og varandi sorg yvir stóðuna, sigur Bill Justinussen.

Í spurninginum til landsstýrismannin verður eisini spurt um hann heldur, at børnini hjá fráskildum foreldrum eiga ein ómissandi rætt til samveru við bæði foreldrini.

Flyting

Ein spurningur, sum eisini verður tikin upp, er tá parturin, sum hevur foreldrarættin í gerandisdegnum, velir at flyta av landinum við barninum ella børnunum. Í viðmerkingunum stendur, at ofta er talan um, at tað er mamman, sum flytur av landinum:

– Hesi børn og pápar teirra ganga hvønn dag í mong ár við óúthaldiligari sorg og trega vegna longslu og tráan eftir at vera saman við tí, sum er teimum dýrast og kærast. Hvat slík stóðug og áhaldandi sorg ger við bæði børn og pápar kann einans eftirtíðin opinbera, sigur Bill Justinussen.

Spurningurin kemur nú í sambandi við, at ST sáttmálin um barnarættindi hevur 25 ár á baki, og Løgtingið hevur havt eitt aðalorðaskifti um barnarættindi sum heild.

Bill Justinussen ger vart við, at broytingar eru gjørðar ávegis í lógini um samverurætt. Hann sigur, at yvirskipaða málið seinnu mongu árin hevur verið, at rættindini hjá børnunum verða sett í hásæti.

– Tað tykist undrunarvert í 2014 at lata børn áhaldandi liða sorg og trega av longslu eftir sínum kæru, tá barnarættindi samstundis eru ovast á politisku dagskránni, leggur Bill Justinussen afturat.

Karsten Hansen, landsstýrismaður, skal svara spurningunum frá løgtingsmanninum í seinasta lagi 10 yrkadagar eftir at spurningurin er settur fram.